

Etusivu>Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat>Laillinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Laillinen ulkomaille muuttaminen lasten kanssa

Saksa

1 Millaisissa tapauksissa vanhempi voi laillisesti viedä lapsen toiseen valtioon ilman toisen vanhemman suostumusta?

Lapsen pysyvä asuinpaikka määräytyy lapsen huoltajuutta koskevien säännösten nojalla (siviililain, *Bürgerliches Gesetzbuch*, 1631 §:n 1 momentti). Se on lapsen omaisuuden hoidon ohella osa vanhempainvastuuta siviililain 1626 §:n 1 momentin nojalla.

Toisin kuin esimerkiksi eurooppalaiseen naapurimaahan suuntautuva lyhyt lomamatka, pysyvä asuinpaikka on siviililain 1687 §:n 1 momentin ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu perustavanlaatuinen kysymys. Siihen vaaditaan vanhempien keskinäinen yhteisymmärrys, jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus. Tämän vuoksi toinen vanhemmista voi muuttaa lapsen kanssa ulkomaille ilman toisen vanhemman suostumusta ainoastaan silloin, kun kyseiselle vanhemmalle on myönnetty yksinhuoltajuus tai vähintäänkin yksinoikeus päättää lapsen asuinpaikasta.

2 Millaisissa tapauksissa toisen vanhemman suostumus on välttämätön lapsen viemiseksi toiseen valtioon?

Toisen vanhemman suostumus lapsen muuttamiseen ulkomaille tarvitaan silloin, kun vanhemmat käyttävät vanhemmuuteen perustuvia oikeuksia (oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta) yhdessä (katso myös vastaus kysymykseen 1).

3 Jos toinen vanhempi ei anna suostumustaan lapsen viemiseen toiseen valtioon, vaikka tämä on välttämätöntä, miten lapsi voidaan viedä laillisesti?

Lapsen vieminen toiseen valtioon on laillista silloin, kun sillä vanhemmista, joka aikoo muuttaa lapsen kanssa, on yksinhuoltajuus tai vähintäänkin yksinoikeus päättää lapsen asuinpaikasta.

Jos näin ei ole, ja vanhemmat ovat erimielisiä asiasta, perheoikeus (*Familiengericht*) voi toisen vanhemman hakemuksesta siirtää siviililain 1628 §:n nojalla päätösoikeuden muutosta toiselle vanhemmalle. Perheoikeuden on tehtävä päätös, joka vastaa parhaiten lapsen etua, kun otetaan huomioon käytännön olosuhteet ja mahdollisuudet sekä asianosaisten oikeutetut edut (siviililain 1697a §).

Lisäksi toisesta vanhemmasta erillään asuva vanhempi voi pyytää perheoikeutta myöntämään siviililain 1671 §:n 1 momentin nojalla koko vanhempainvastuun tai tiettyä kysymystä – esimerkiksi oikeutta määrätä lapsen asuinpaikasta – koskevan vanhempainvastuun pelkästään itselleen.

Kyseinen pyyntö on hyväksyttävä, jos toinen vanhemmista antaa suostumuksensa, paitsi jos lapsi on vähintään 14-vuotias ja vastustaa pyyntöä. Se on hyväksyttävä myös, jos on odotettavissa, että lapsen etu otetaan parhaiten huomioon purkamalla yhteishuoltajuus (osittain) ja uskomalla lapsen huolto (osittain) pyynnön esittävälle vanhemmalle. Jos perheoikeus hyväksyy pyynnön, kyseinen vanhempi voi päättää vapaasti lapsen asuinpaikan.

4 Sovelletaanko väliaikaiseen poisviemiseen (esim. loma, terveydenhuolto) ja pysyvään poisviemiseen samoja sääntöjä? Jos sovelletaan, toimittakaa suostumuksen antamista varten tarvittavat lomakkeet.

Jos toisella vanhemmista on yksinhuoltajuus, hän voi vapaasti viedä lapsen ulkomaille myös lyhyeksi ajaksi. Mutta jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, heidän on periaatteessa sovittava tästä yhdessä (siviililain 1627 §). Jos vanhemmilla on yhteishuoltajuus, mutta he asuvat erillään, heidän on sovittava asiasta yhdessä, jos suunnitellun matkan kohdalla ei ole kyse tavanomaiseen arkielämään liittyvästä asiasta vaan perustavanlaatuisesta ratkaisusta (siviililain 1687 §:n 1 momentin ensimmäinen virke). Sillä vanhemmista, jonka luona lapsi yleensä asuu, on oikeus päättää yksin tavanomaiseen arkielämään liittyvistä asioista (siviililain 1687 §:n 1 momentin toinen virke). Siviililain 1687 §:n 1 momentin neljännen virkkeen mukaan toinen vanhempi voi päättää yksin ainoastaan jokapäiväiseen lapsesta huolehtimiseen liittyvistä asioista. Laissa ei määritellä, mitkä seikat katsotaan perustavanlaatuisiksi ratkaisuiksi ja mitkä tavanomaisen arkielämän asioiksi tai jokapäiväiseen lapsesta huolehtimiseen liittyviksi asioiksi, vaan tämä kysymys on ratkaistava aina tapauskohtaisesti. Periaatteessa lain mukaan sekä vanhempi, jonka kanssa lapsi yleensä asuu, että vanhempi, jolla on tapaamisoikeus, voivat päättää yksin lyhyistä lomamatkoista ulkomaille, paitsi jos kyseessä on matka syrjäisille seuduille tai alueille, joilla on poliittisia levottomuuksia. Vanhemman, jolla on tapaamisoikeus, on kuitenkin joka tapauksessa ilmoitettava matkan kohde etukäteen päähuoltajana toimivalle vanhemmalle. Päähuoltajana toimiva vanhempi voi päättää yksin rutiiniluonteisesta lääketieteellisestä hoidosta. Jos lapsi kuitenkin on määrä siirtää toiseen maahan lääketieteellistä hoitoa varten, kyseessä ei tavallisesti ole enää rutiiniluonteinen hoito.

Vanhemmalla, jolle ei ole myönnetty huoltajuutta, ei ole oikeutta päättää lapsen asuinpaikasta. Tapaamisten aikana hänellä on siviililain 1687a §:n mukaan samat valtuudet kuin sellaisella lasta huoltavalla vanhemmalla, jonka luona lapsi ei yleensä oleskele (siviililain 1687 §:n 1 momentin neljäs virke).

Päivitetty viimeksi: 02/11/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.